

sygn. akt I C 535/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

5 lipca 2022 roku

Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w I Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Janicki

po rozpoznaniu na rozprawie 5 lipca 2022 roku w W.

przy udziale protokolanta Jacka Mostowskiego

sprawy z powództwa (...) **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę

- zasądza od pozwanej na rzecz powódki 5 067,60 zł (pięć tysięcy sześćdziesiąt siedem złotych sześćdziesiąt groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 18 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo o odsetki w pozostałej części;
- zasądza od pozwanej na rzecz powódki 2 217 (dwa tysiące dwieście siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w Ł. 5 067,60 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 23 listopada 2018 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazała, że dochodzi nabytego od poszkodowanego w wypadku komunikacyjnym roszczenia o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego (pozew k. 2-5).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Nie kwestionując roszczenia co do zasady, zakwestionowała wysokość stawki najmu pojazdu zastępczego, wskazując, że dokonała jej weryfikacji do kwoty 135,30 zł brutto za dobę, zgodnie ze stawką obowiązującą w sieci partnerskiej pozwanej. Podniosła, że poszkodowany został poinformowany o możliwości najmu pojazdu zastępczego w sieci pozwanej oraz uprzedzony o uprawnieniu pozwanej do weryfikacji stawki najmu do poziomu tej, która obowiązuje w sieci partnerskiej, a wynajmując pojazd z innej wypożyczalni za wyższą stawkę przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody. Ponadto podniosła, że stawka powoda jest stawką nierynkową (sprzeciw od nakazu zapłaty k. 49-56).

II. Ustalenia faktyczne

18 października 2018 r. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód marki V. (...), o numerze rejestracyjnym (...) należący do E. D.. Samochód sprawcy zdarzenia był ubezpieczony w ramach ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanej (okoliczności bezsporne między stronami)

Poszkodowana zgłosiła szkodę pozwanemu 23 października 2018 r., następnie zleciła naprawę samochodu, a 26 października 2018 r. wynajęła od (...) sp. z o.o. w W. na czas naprawy samochód zastępczy A. (...) (tej samej klasy, co uszkodzony), nr rej. (...) (od 26 października 2018 r. do 7 listopada 2018 r.) za 490 zł netto (602,70 zł brutto) za dzień. Za najem samochodu została wystawiona faktura VAT na 5 880 zł netto (7 232,40 zł brutto) (bezsporne, nadto umowa k. 34, faktura VAT k. 35).

Pozwany przesłał poszkodowanemu drogą e-mail informację o możliwości organizacji wynajmu pojazdu zastępczego na czas naprawy pojazdu w ramach szkody z polisy ubezpieczenia OC. Poinformowano, że udostępnienie pojazdu jest bezpłatne na okres 5 dni, po czym miała nastąpić weryfikacja zasadności dalszego najmu. Upředzono, że w przypadku skorzystania z pojazdu spoza sieci pozwanego rachunki będą polegać weryfikacji według cennika obowiązującego w sieci pozwanego (wiadomość e-mail k. 80).

Pozwana na swojej stronie internetowej udostępnia informacje o możliwości skorzystania z auta zastępczego z polisy OC sprawcy oraz że w przypadku wynajęcia auta zastępczego poza siecią (...) stawki za najem podlegają weryfikacji (wydruk informacji ze strony internetowej pozwanej k. 81-82).

10 stycznia 2019 r. poszkodowana scedowała na powódkę wierzitelność z tytułu odszkodowania odejmującą m.in. koszty najmu pojazdu zastępczego (bezsporne, nadto umowa k. 37).

Przed kolizją poszkodowana korzystała z pojazdu marki V. na co dzień w celach dojazdu do chorej rodziny, robiła kilkadziesiąt kilometrów dziennie. E. D. nie miała innego pojazdu, z którego mógłby skorzystać. Poszkodowana otrzymała wiadomość e-mail od pozwanego o możliwości najmu samochodu zastępczego, niemniej informacje dotyczące kosztów najmu po 5-dniowym bezpłatnym okresie były dla niej niejasne, wobec czego podjęła decyzję o skorzystaniu z oferty swojego warsztatu, gdzie naprawiała samochód, ponieważ zapewniono ją tam, że udostępnią jej bezgotówkowo pojazd zastępczy na cały okres naprawy. Poszkodowana sprawdzała w Internecie, że oferowana stawka jest korzystna, jak chodzi o rynek (oświadczenie k. 36; zeznania świadka E. D., e-protokół rozprawy z 24 maja 2022 r., 00:07:17-00:31:15; zeznania świadka R. T., e-protokół rozprawy z 24 maja 2022 r., 00:33:12-00:53:27).

18 grudnia 2018 r. pełnomocnik poszkodowanej via e-mail wezwał pozwaną do zwrotu kosztów za najem pojazdu zastępczego w wysokości 7 232,40 zł wynikającej z załączonej faktury (korespondencja e-mail k. 149).

Pozwany wypłacił 2 164,80 zł – jako zasadny czas najmu pojazdu zastępczego uznał cały okres 12 dni, weryfikując jednak stawkę do 135,30 zł brutto za dobę (bezsporne, decyzja w aktach szkody na płycie DVD k. 83).

Stawki za najem pojazdu klasy F, do którego należy tak uszkodzony V. (...), jak i wynajęty A. (...), kształtują się na rynku w przedziale od 500 zł netto do 800 zł netto (615-984 zł brutto) (wydruki z Internetu, opinia biegłego z innej sprawy k. 114-141).

III. Ocena dowodów

Zgromadzone w sprawie dowody nie budziły wątpliwości sądu. W szczególności za wiarygodne sąd uznał zeznania świadków.

Sąd pominął dowód z opinii biegłego, mając na uwadze, że sprawa rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym, gdzie dowód ten jest fakultatywny i zależy od uznania sądu (art. 5057 § 1 k.p.c.), ponadto mając na względzie, że tego rodzaju sprawy są sprawami powtarzalnymi, mając też na uwadze wartość przedmiotu sprawy. Sąd miał też na uwadze, co wynika z szeregu rozpoznanych spraw, że biegli nie dysponują żadną metodologią naukową pozwalającą im lepiej niż pełnomocnicy procesowi wskazać na występujące na rynku stawki (wyszukują oferty w G. albo dzwonią do warsztatów). Ponadto, teza dowodowa sformułowana przez pełnomocnika pozwanego (k. 50) była zupełnie nieprzydatna dla rozstrzygnięcia sprawy, dotyczyła bowiem ustalenia „stawki średniej”, a brak podstaw, żeby wymagać od poszkodowanych najem auta zastępczego za stawkę poniżej stawki średniej.

Pełnomocnik pozwanej, który podnosił zarzut, że stawka powódki jest „nierynkowa”, powinien swoje twierdzenie udowodnić. Mimo zobowiązania przewodniczącego (k. 89, 94), już po pominięciu dowodu z opinii biegłego (k. 88), nie złożył żadnego materiału, który twierdzenie takie by potwierdzał. Z kolei pełnomocnik powódki, mimo że to nie na nim spoczywał ciężar dowodu, wykazał, w szczególności opiniami biegłych wydanymi w innych sprawach (k. 117-129), cennikami konkurencyjnych wypożyczalni (k. 130-141), że stawka stosowana przez powódkę jest porównywalna z występującymi na rynku.

Co dla rozstrzygnięcia sprawy kluczowe, pozwana, mimo zarzutu powódki, że nie udowodniła, że rzeczywiście mogła zorganizować najem za stawki, do których zweryfikowała fakturę (k. 145), jak również mimo zobowiązania przewodniczącego do odniesienia się do tego zarzutu (e-protokół rozprawy z 24 maja 2022 r., 00:53:48-00:57:30), zobowiązanie zignorowała i nie wykazała, że w rzeczywistości mogła zorganizować najem po takich stawkach, tym samym że poszkodowana zwiększyła rozmiar szkody.

IV. Ocena prawna

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części, z wyjątkiem częściowo niezasadnego roszczenia odsetkowego.

Bezsporna w sprawie była odpowiedzialność pozwanej za skutki wypadku komunikacyjnego, w którym uszkodzony został samochód marki V. należący do poszkodowanej E. D.. Odpowiedzialność bezpośredniego sprawcy szkody wynika z art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c., natomiast odpowiedzialność pozwanej wynika z art. 822 § 1 i 4 k.c. Bezsporna była też odpowiedzialność pozwanej za koszty najmu przez poszkodowaną pojazdu zastępczego (nie ulega wątpliwości, że koszty najmu, jeśli istnieje wymagalne roszczenie przeciwko poszkodowanemu z tytułu umowy najmu, stanowią jego szkodę majątkową pozostającą w normalnym związku z wypadkiem). Odpowiedzialność swoją pozwana uznała bowiem już w postępowaniu likwidacyjnym, w którym przyznała i wypłaciła kwotę 2 164,80 zł odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Bezsporny był też okres najmu (pозwana uznała cały okres, który pokrywał się z okresem naprawy) i klasa wynajętego pojazdu (pozwany nie kwestionował, że poszkodowana miała prawo wynająć pojazd tej samej klasy, co uszkodzony w wypadku). Sporna pozostawała wyłącznie stawka.

Powód był legitymowany czynnie do wystąpienia z roszczeniem o dalsze odszkodowanie, a jego uprawnienie wynikało z zawartej z poszkodowaną umowy przelewu wierzytelności i nie było kwestionowane przez stronę pozwaną.

Powszechnie przyjmuje się, że poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania najniższej stawki na rynku ani nawet stawki poniżej średniej stawki na rynku. Istotne jest jedynie, czy stawka, po której poszkodowany wynajął pojazd zastępczy, była stawką rzeczywiście na rynku występującą tudzież nie przewyższała w rażący sposób stawek powszechnie na rynku występujących. Złożony przez powódkę materiał w sposób niezbity dowodzi, że pojazdy klasy wynajętego i uszkodzonego pojazdu są wynajmowane na rynku za stawki analogiczne, a częstokroć i wyższe od stawki zastosowanej w umowie poszkodowanej.

Sąd w pełni podziela pogląd, w świetle którego poszkodowany, któremu ubezpieczyciel oferuje skorzystanie ze swojej sieci partnerskiej, gdzie można wynająć samochód na podobnych warunkach za istotnie niższą stawkę, powinien z oferty tej skorzystać, a w przeciwnym razie powinien mieć ku temu poważne argumenty. Ubezpieczający (co tyczy się również ubezpieczonych i poszkodowanych, por. art. 826 § 5 k.c.) ma bowiem obowiązek minimalizacji szkody (art. 826 § 1 i 3 k.c.). W ocenie sądu argumenty wskazywane przez poszkodowaną są na tyle ogólnikowe i niewiarygodne, że nie sposób uznać, żeby wynajęcie samochodu poza siecią pozwanej było usprawiedliwione. Miała ona wprowadzić takie prawo, niemniej jeśli w ten sposób zwiększyła rozmiar szkody, to na zasadzie art. 362 k.c. odszkodowanie podlega obniżeniu do takiej wysokości, jaka byłaby wysokość szkody, gdyby poszkodowana postępowała racjonalnie, bacząc też na interes ubezpieczyciela i ogółu ubezpieczających, w których interesie nie jest składanie się, w uiszczanych składkach, na zbędnie zawyżone koszty najmu aut zastępczych. Stanowisko takie trafnie zajął Sąd Najwyższy w uchwale z 24 sierpnia 2017 r., III CZP 20/17.

Jednakowoż w ocenie sądu niewystarczające jest uprzedzenie przez ubezpieczyciela, że „akceptuje stawkę do 135 zł”. Nie jest bowiem tak, jak zdaje się wywodzić pozwana, że w razie nieusprawiedliwionego nieskorzystania przez poszkodowanego z jego oferty, ma on prawo zweryfikować stawki do arbitralnie przyjętych przez siebie „cenników”. Musi on wykazać, że poszkodowana zwiększyła rozmiar szkody (por. art. 362 k.c.), a żeby to wykazać, musi jako pułap weryfikacji stawki przyjąć nie arbitralnie wskazaną wartość (np. 135 zł) tylko stawkę, po której rzeczywiście zapewnić mógł poszkodowanemu najem auta tej samej klasy.

Nie jest też wystarczające w tym zakresie twierdzenie, jeśli zostanie przez stronę przeciwną zaprzeczone. W procesie cywilnym bowiem, na ogólnych zasadach, twierdzenia sporne podlegają dowodzeniu (art. 229 i 230 k.p.c. a contrario), a jeśli nie zostaną wykazane, sąd nie może się na nich oprzeć. Przekładając to na realia niniejszej sprawy, powódka zakwestionowała twierdzenie pozwanej, że mogła za 135 zł zapewnić poszkodowanej najem auta tej samej klasy, a pozwana, i to mimo zobowiązania przewodniczącego, twierdzenia swojego nie udowodniła.

Mając na uwadze powyższe, wobec niewykazania przez pozwaną zarzutu przyczynienia się poszkodowanej do zwiększenia rozmiaru szkody, sąd przyznał odszkodowanie w pełnej wysokości (zgodnie z zasadą pełnego odszkodowania – art. 361 § 1 i 2 k.c.) obejmujące koszty, którymi została obciążona poszkodowana, w oparciu o rzeczywiście zastosowaną stawkę (602,70 zł brutto), a więc w wysokości 7 232,40 zł, po pomniejszeniu o wypłacone już odszkodowanie (2 164,80 zł), tym samym zasądzając od pozwanej na rzecz powódki (cesjonariusza poszkodowanej) 5 067,60 zł.

Odsetki sąd zasądził na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych – mając na uwadze, że pozwana obowiązana była wypłacić pełne odszkodowanie w terminie 30 dni od zgłoszenia szkody w zakresie kosztów najmu. Ponieważ zgłoszenie szkody miało miejsce 18 grudnia 2018 r., pozwana powinna wypłacić odszkodowanie do 17 stycznia 2019 r., tym samym od 18 stycznia 2019 r. jest w opóźnieniu i od tego dnia winna jest uiścić odsetki za opóźnienie. Dalej idące roszczenie odsetkowe podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione.

V. Koszty procesu

O kosztach sąd orzekł na podstawie odpowiedzialności za wynik procesu stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.c., obciążając na podstawie art. 100 k.p.c. wszystkimi kosztami pozwaną, bowiem powódka uległa tylko co do nieznaczonej (pomijalnej) części swojego żądania. Pozwana jako przegrywająca obowiązana jest zatem zwrócić poniesione przez powódkę koszty, na które złożyły się: opłata od pozwu (400 zł), opłata skarbową od złożonego dokumentu pełnomocnictwa (17 zł) i wynagrodzenie adwokata stosownie do § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (1 800 zł).

Z.ądzenia:

- odnotować uzasadnienie;
- odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanej r. pr. S. przez umieszczenie w portalu informacyjnym.

W., 29 lipca 2022 roku asesor sądowy Mateusz Janicki